

SIMONA
ANTONESCU

Chiajna din
Casa Muşatinilor

roman

POLIROM
2026

SIMONA
ANTONESCU

Chiajna din
Casa Muşatinilor

roman

POLIROM
2026

Cuprins

Astăzi 9

7040 de la Facerea Lumii – Anul vărsatului negru

Marula intră în Cetatea Sucevei 11
Războiul celor două neamuri..... 13
Cetatea Sucevei 30
Se schimbă voievozii la Târgoviște..... 74

7046 de la Facerea Lumii – Anul foametei

Despre mine de ce nu scrii nimic, Macarie?..... 96
Anghel și Marula 132
Bătălia pentru Moldova 150
Cetatea Ciceului 199
Țara are domn și acela sunt eu! 233

7049 de la Facerea Lumii – Anul holerei

Lăcustă face praf de gândăcei 299

7053 de la Facerea Lumii – Anul zăpezilor

Târgul Iașilor 333
Nunta Chiajnei 368
Târgul Bucureștilor 406
Războiul celor două neamuri..... 443

Cuprins

7054 de la Facerea Lumii – Anul lunii sângerii

Nan	7
Bătălia de la Periș	32

7055 de la Facerea Lumii – Anul șerpilor

Fuga cu haraciul	61
------------------------	----

7056 de la Facerea Lumii – Anul lipitorilor de pește

Bătălia de la Miloște	89
-----------------------------	----

7059 de la Facerea Lumii – Anul în care vârcolacii au mâncat luna

Stolnicul Petre din Lăpușna	112
-----------------------------------	-----

7061 de la Facerea Lumii – Anul manei

Diaconul Coresi	151
-----------------------	-----

7062 de la Facerea Lumii – Anul omizilor

Vlah Sarai	180
------------------	-----

7065 de la Facerea Lumii – Anul cometei

Mica Ruxandra	219
---------------------	-----

7067 de la Facerea Lumii – Anul secetei

Petru Vodă cel Tânăr.....	242
Tigroaica din Forli.....	279

7068 de la Facerea Lumii – Anul leproșilor

Răzmerița leproșilor.....	325
---------------------------	-----

7069 de la Facerea Lumii – Anul ploilor

Povestea Dobrei. Nunta lui Petru	348
--	-----

7072 de la Facerea Lumii – Anul domniței
(Anul gărgărițelor stricătoare de spice)

Povestea Marinei	388
------------------------	-----

7076 de la Facerea Lumii – Anul capugiului

Mazilirea lui Petru.....	428
--------------------------	-----

<i>Adevărul și legenda</i>	441
----------------------------------	-----

Chiajna își luă seama cea dintâi, se apropie și o strânse o dată scurt în brațe, lăsând-o fără suflare din pricina surprizei, apoi ieși în fugă în drum. Poarta se trânti în urma ei, iar baba începu a plânge mai întâi încet, ștergându-și ochii cu colțul testemelului, apoi din ce în ce mai dez-nădăjduit, pe măsură ce înțelegerea clipei cobora în ea. Lăsă pătlagina și nucile să se risipească în iarba bătrână de septembrie și, cuprinzându-și capul în mâini, și-l legănă și dădu glas cum se pricepu mai bine năpastei ce lovise Curțile Domnești:

— Despinuța babei, Despinuța!

Anghel o află abia la a treia cercetare a cetății, când îi dădu prin gând să caute și în pivnițe. Lumina galbenă a torței dădu la iveală pe Chiajna stând cu spatele sprijinit de un butoiăș cu praf de pușcă. Numai pieptul ridicându-se și coborând cu iuțeală, ca și cum ar fi ascuns acolo o pasăre furată, trăda drumul pe care-l făcuse alergând între cetatea întărită și Curtea Domnească.

— M-am gândit că asta trebuie să fie calea către hrubele care ies din cetate, spuse Chiajna liniștită, după ce mai întâi rămăsese dreaptă în lumina torței preț de o clipă, ca să-și arate stăpânirea asupra situației. Te așteptam.

Anghel o apucă de braț deasupra cotului, aruncă o privire cărțuliei din mâna ei și o împinse către intrarea în galerie, fără să-și ascundă furia. Străbătura drumul de trei verste fără o vorbă, Anghel cu cel mai larg pas al lui, iar Chiajna pe jumătate alergând. Hrubele fuseseră săpate cu nenumărate cotituri, astfel încât niște fugari să dispară cu iuțeală din fața unor urmăritori. Pământul proaspăt de pe jos arăta că puțini pași călcaseră pe aici de-a lungul vremii.

Ori de câte ori atingea cu umărul pereții de pământ, Chiajna se scutura temeinic. Bănuia o

întreagă lume de gănganii și păianjeni ce viermuia aici, la adăpost de primejdiile lumii de la suprafață, iar colcăiala lor i se strecura de îndată din imaginație de-a lungul pielii, pe sub rochie.

Atunci când ieșiră la lumină, se smulse din strânsoarea lui Anghel și o vreme bătutu pe loc din picioare, mărunț, își trecu mâinile peste umeri, scuturând căftănelul și peste creștet, stricându-și împletitura, în încercarea de a scăpa de păianjenii închipuiți. Sub frasinii pe jumătate îngălbeniți aștepta caravana Marulei. Doamna Elena lepădase rochia de zarafir și îmbrăcase peste cămașă o mantie pământie, aidoma cu a Marulei. Băieții purtau niște ciubote legate cu sfoară în locul cizmelor lor cu cataramă, iar caftanele domnești fuseseră înlocuite cu sumane de dimie. Mâinile lor care dispăreau în mânecile prea lungi și faptul că toate veșmintele fuseseră îndelung purtate mai înainte de a ajunge la ei le dădea un aer neajutorat de copii cumiți. Erau cu toții niște negustori călători, pregătiți să treacă munții în căruțele lor pline cu mărfuri de vânzare.

Chiajna își pregătise cuvintele, tonul și o ridicare din sprâncene pentru întâlnirea aceasta cu Doamna Elena. Avea chiar două variante, una pentru situația în care Doamna va începe cu întrebarea „unde ai fost?” și a doua pentru situația în care ea ar trece direct la învinuirea „ne vom pierde cu toții viețile din pricina ta”.

Nu se așteptase însă să fie ignorată. Singura care păru să ia seamă de sosirea ei fu Marula, care-i întinse o pestelcă roasă de molii și o bundiță mirosind a stână, pe care o ajută să le îmbrace. Se simți mărunț și vinovată. Tăcerea Doamnei Elena făcuse asta, iar Chiajna memoră descoperirea pentru mai târziu: dacă este vinovat, nu-i da ocazia să scape de acest sentiment, acuzându-l.

Nu-l privi și nu-i vorbi. Nu va putea astfel să se dezvinovățească și se va simți neînsemnat, plin de păcate și greșeli.

Cetatea Ciceului

Drumul de urmat fu hotărât de Marula, ca o stăpână a lor ce era. Aveau să se țină departe de drumurile mari, pline de primejdii pentru ei la vremea aceasta când în țară intraseră vrăjmașii pe toate părțile. Aveau să coboare până la Piatra pe potecile neumblate, știute numai de negustorii necinstiți ce ocoleau vămile domnești. Apoi aveau să traverseze munții prin Gura Iadului și Poarta de Piatră, pe Biczaz.

— Nimeni nu trece munții pe Biczaz, spuse Anghel cu nemulțumire, pentru că această ultimă parte nu fusese pe placul său.

— Tocmai din această pricină o să mergem pe acolo, îi răspunse Marula, iar ochii ei îl cercetară în voie, în vreme ce el își ferea privirea.

Între ei, aerul se învârtoșa ori de câte ori se apropiau unul de altul. Puținele cuvinte pe care și le spuneau înrăutățeau de obicei situația, lovind ca grindina în steiurile de gheață dintre ei.

— În plus, continuă Marula îmblânzită, ca și cum ceea ce văzuse la Anghel îi stârnise mila, oile au început să coboare de la munte și trecătoarea cea lină de pe valea Bistricioarei ne-ar scoate în cale turme întregi, mii de oi mergând ca una singură. Ne-ar întârzia, am fi siliți să așteptăm pe margine până când drumul s-ar elibera.

— Cărutele tale nu încap pe Gura Iadului, Marulă, spuse Anghel, iar numele ei rostit de el

pluti ca un fluture pe deasupra coviltirelor frumoase din piele de bou argăsită în saramură.

— Am bătut drumul ăla, Anhele, îi răspunse femeia și totul se isprăvi aici, pentru că ea se îndepărtă, strânse curelele hamurilor, dădu câteva porunci femeilor, iar Anghel rămase privind la toate acestea fără putere.

Căruța Marulei porni cea dintâi, având alături, pe capră, pe Chiajna înveșmântată în bunița ponosită. În căruța din mijloc se aflau cei doi băieți, așezați între cufere și legături grele de covoare, căci maica lor nu se învoise cu niciun chip ca ei să meargă la vedere. Doamna Elena și Ana se aflau pe capra ultimei căruțe, mânată de una dintre femeile Marulei, iar Anghel, călare pe murgul său, le cerceta din mers pe fiecare, ba îndemnând calul până în fruntea caravanei, ba lăsându-l la pas în urma tuturor căruțelor.

Amurgea pe când ajunseră la capul trecătorii. Lăsară căruțele sub poala pădurii și coborâră până la apa Bicazului, ca să-și astâmpere setea, să umple burdufurile și să se primenească, apoi urcară din nou coasta și intrară la adăpostul pădurii. Noaptea se lăsă într-o singură clipă. Munții se adânciră într-o liniște de început de spectacol. Căinii unei stâne îndepărtate lătrau rar, dând de veste lupilor din preajmă că a început stăpânirea lor. Un foc se aprinse departe, pe vârful colinei aflate dincolo de apă, deasupra pădurilor, și înțeleseseră atunci că stâna era mult mai departe decât crezuseră și numai tăcerea din jur și limpezimea fără seamăn a văzduhului purtau zgomotele până la ei.

Anghel împărți străjile nopții cu Marula și femeile ei. Îi dădu negustoresei din Șcheii Brașovului cea dintâi strajă, iar el o luă pe a doua. În aerul cald și îmbălsămat cu aromele Orientului

de sub coviltire, Doamna Elena adormi cu Iliaş şi Ştefăniţă ghemuiţi sub câte un braţ al ei, pe când Chiajna mai rămase o vreme afară, ascultând în întuneric apele repezi ale Bicazului, freamătul tainic al pădurii şi glasurile coborâte ale lui Anghel şi Marulei.

— Nu vrei să ierţi, Marulă? vorbea Anghel, slobozind cuvintele cu greutate, ca şi cum ele ar fi fost pietre sau i-ar fi lăsat pe limbă gust amar de pelin. Ne pândim drumurile unul altuia de ani de zile.

O buhă îşi chemă soaţa şi sunetul prelung se înalţă până la stele şi se întoarce de acolo îngheţat, golit de învelişurile lui pământeste. Chiajnei îi părea că noaptea aceasta este mai înaltă decât ziua care se isprăvisese, că întunericul ştersese urmele tuturor celorlalţi oameni de pe pământ, vrăjmaşi şi prieteni de-a valma, lăsându-i pe ei singuri sub cerul acesta spuzit de stele. O caravană negustorească rotindu-se pentru totdeauna prin tăriile cereşti, fără să mai ajungă la capătul călătoriei vreodată, scăpată de chinuri, năzuinţe ori înfrângeri, scăpată şi de amăgitoarele fericiri şi izbânzi.

— Iertarea nu are a face cu împăcarea, Anghel, răspunse târziu Marula, iar glasul ei era cald şi cumpănit, ca al omului trecut dincolo de hotarele întristării. Nu-ţi port supărare, dar ce vrei tu nu se poate.

Chiajna ar fi dorit să ştie ce vrea Anghel şi nu se poate, ce are Marula de iertat, câtă vreme vor rămâne pribegii, unde este tatăl său şi ce o aşteaptă în zilele ce vor urma. Apropierea primejdiei părea să şteargă o asprime dintre Anghel şi Marula, iar cuvintele se dezlegau între ei cu uşurinţă, ca şi cum numai noaptea aceasta adâncită

în tăcere ar fi aşteptat-o ca să poată în sfârşit ieşi la suprafaţă.

În lipsa focului pe care ar fi dorit să-l atâţe acum cu un vreasc, ca să dea de lucru mâinilor şi să aibă o ţintă pentru privirile sale, Anghel scormonea stratul de frunze moarte de la picioarele lor cu o creangă golaşă de brad, scoţând la iveală conuri pe jumătate putrezite şi mirosuri de butoi. Amândoi se împotriviseră când Doamna Elena propusese să fie făcut un foc, căci ar fi putut fi văzut de departe şi le-ar fi dat în vileag locul de popas.

— Ce vorbe sunt astea, Marulă? o întrebă el. Ce vrea să însemne că iertarea nu are a face cu împăcarea?

— Vrea să însemne că pot să iert şi inima mea să fie uşoară, să nu mai port pricină şi să nu-mi amărăsc sufletul învinuind, dar să fiu hotărâtă să nu mă mai întorc la ce a fost, îi răspunse negustoreasa. Ar trebui să mergi la culcare, Anghele, pentru că am să te trezesc curând ca să-ţi faci straja.

Îl înfuria atunci când îi vorbea astfel. Era incredinţat că anume nu spune lucrurilor pe nume, ca să-l facă pe el să pară nepriceput, un oştean dibaci numai pe câmpul de bătălie, cu sabia în mână. O admira în acelaşi timp, privea cu respect iscusinţa ei de a desluşi în cuvinte ceea ce gândea şi simţea, făcând ca lucrurile acestea imposibile pentru el să pară la îndemâna oricui. Îşi strânse mantia în jurul trupului cu gesturi repezite şi se lungi pe pământ. Îşi potrivi sub cap coburii, aşezându-şi sub obraz partea bătătorită pe crupa calului, mai moale şi lipsită de catarame, şi curând respiraţia i se schimbă într-un furnăit liniştit.